

Kryzys migracyjny i globalny system zarządzania migracją w sytuacji pandemii COVID-19

STRESZCZENIE

CEL NAUKOWY: Artykuł ma celu przedstawienie uwarunkowań i skutków światowego kryzysu migracyjnego, który pojawił się w związku z kryzysem zdrowotnym wywołanym przez pandemię COVID-19. Podejmuje on również wstępną analizę możliwości łagodzenia jego następstw w ramach globalnego systemu zarządzania migracją.

PROBLEM I METODY BADAWCZE: Problem badawczy koncentruje się wokół kwestii wpływu kryzysu zdrowotnego na procesy migracyjne, zwłaszcza w kontekście zaostrzenia krajowych reżimów imigracyjnych i zjawiska sekurytyzacji oraz na światowy system zarządzania migracją. Artykuł powstał na podstawie politologicznej analizy treści raportów organizacji międzynarodowych i przeglądu najnowszej literatury naukowej.

PROCES WYWODU: Punktem wyjścia wywodu jest podkreślenie znaczenia faktu największego spadku ludzkiej mobilności w czasach nowożytnych dla wybuchu nowego typu kryzysu migracyjnego. Zwrócono uwagę, że długotrwałe zamknięcie granic mogło doprowadzić do ryzyka niewydolności całego systemu migracyjnego. Zapisy porozumienia „Global Compact for Migration” z 2018 roku wskazano jako instrument naprawczy w sytuacji nakładających się na siebie kryzysów zdrowotnego i migracyjnego.

WYNIKI ANALIZY NAUKOWEJ: Analiza prowadzi do konkluzji, że w większym stopniu niż być może jakikolwiek kryzys w przeszłości, COVID-19 wskazuje na potrzebę włączenia migrantów do zarządzania kryzysowego oraz znalezienia długoterminowych rozwiązań dla nowego typu problemów migracyjnych wraz z końcem ostrej fazy kryzysu.

WNIOSKI, INNOWACJE, REKOMENDACJE: Z uwagi na istotne miejsce migrantów w ekonomicznej, społecznej i kulturowej tkance zglobalizowanego świata, niezbędnym wydaje się pogłębienie wstępnych refleksji dotyczących systemu zarządzania migracją w sytuacji kryzysu zdrowotnego.

→ **SŁOWA KLUCZOWE:** **PANDEMIA, KORONAWIRUS, COVID-19, KRYZYS MIGRACYJNY, SEKURYTYZACJA**

ABSTRACT

The Migration Crisis and the Global Migration Management System in the Event of the COVID-19 Pandemic

RESEARCH OBJECTIVE: The aim of the paper is to present the conditions and effects of the global migration crisis, which appeared in connection with the health crisis caused by the COVID-19 pandemic. It also undertakes a preliminary analysis of the possibilities of mitigating its effects within the global migration management system.

THE RESEARCH PROBLEM AND METHODS: The research problem focuses on the impact of the health crisis on migration processes, especially in the context of tightening national immigration regimes and securitization. It also takes into account the potential of a migration management system to restore the global benefits of safe migrant mobility. The article is based on the political science analysis of the content of the reports and a review of the latest scientific literature.

THE PROCESS OF ARGUMENTATION: The starting point of the argumentation is to emphasize the importance of the greatest decline in human mobility in modern times for the outbreak of a migration crisis. It was pointed out that the long-term closure of borders may lead to the risk of failure of the entire migration system. The provisions of the 2018 Global Compact for Migration agreement were indicated as a corrective instrument.

RESEARCH RESULTS: The analysis leads to the conclusion that more than perhaps any crisis in the past COVID-19 clearly demonstrates the need to include migrants in crisis management and to find long-term solutions to a new type of migration problem when the acute phase of the crisis is over.

CONCLUSIONS, INNOVATIONS, AND RECOMMENDATIONS: Due to the fact of important role of migrants in the economic, social and cultural fabric of the globalized world, it seems necessary to deepen initial reflections on the migration management system in the context of a health crisis.

→ **KEYWORDS:** **PANDEMIC, CORONAVIRUS, COVID-19, MIGRATION CRISIS, SECURITIZATION**

Powodujący ostrą infekcję układu oddechowego koronawirus SARS-COV-2, który jak się uznaje, miał swój początek w Wuhan w Chinach w końcu 2019 roku, przyczynił się do wybuchu bezprecedensowego światowego kryzysu zdrowotnego. W efekcie w marcu 2020 roku został on uznany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za globalną pandemię, która stała się zarazem jedną z najpoważniejszych pandemii w historii świata pod względem zasięgu geograficznego i wpływu na życie społeczno-gospodarcze (m.in. Byaruhanga, 2020, s. 96; Chamie, 2020, s. 230).

Mobilność człowieka i kontakty społeczne zostały wskazane jako główne kanały, przez które rozprzestrzenia się wirus. Do jego przenoszenia dochodzi bowiem drogą kropelkową poprzez bezpośredni kontakt lub dotykanie powierzchni skażonych przez osobę

zakażoną. W związku z tym jednym z podstawowych środków przyjętych przez rządy państw w celu powstrzymania dalszego rozprzestrzeniania się wirusa było zamknięcie granic oraz nałożenie sankcji za łamanie zakazów dotyczących przemieszczania się i kontaktów społecznych, co zdeterminowało charakter wszystkich toczących się procesów migracyjnych (WHO, 2020).

Artykuł ma celu przedstawienie uwarunkowań i skutków najnowszego światowego kryzysu migracyjnego, który pojawił się w związku z kryzysem zdrowotnym wywołanym przez pandemię COVID-19. Podejmuje on również wstępną analizę możliwości łagodzenia jego następstw w ramach współczesnego globalnego systemu zarządzania migracją. Artykuł powstał na podstawie politologicznej analizy treści raportów organizacji międzynarodowych oraz przeglądu najnowszej literatury naukowej dotyczącej poruszanej tematyki.

Światowy kryzys zdrowotny, bezruch i kryzys migracyjny

W wyniku zakazów i ograniczeń w poruszaniu się i przepływie osób przez granice międzynarodowe, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się infekcji koronawirusa, w ciągu zaledwie kilku miesięcy świat doświadczył największego i najgwałtowniejszego spadku globalnej mobilności w czasach nowożytnych. Wdrożone przez rządy krajowe i regionalne środki obejmowały surowe ograniczenia dotyczące przemieszczania się zarówno międzynarodowego, jak i wewnętrznego. Salwador, Izrael i Katar najszybciej, bo w pierwszej połowie marca 2020 roku, nałożyły znaczne ograniczenia na ruch ponadgraniczny, podczas gdy inne państwa podjęły takie same działania w kolejnych tygodniach i miesiącach. Do połowy lipca 2020 roku łącznie 220 państw, terytoriów i obszarów nałożyło ponad 75 tysięcy konkretnych ograniczeń związanych z podróżowaniem (IOM, 2020a).

Niektóre państwa wstrzymały wszelki wjazd cudzoziemców, inne zakazały wjazdu obywatelom określonych krajów, a jeszcze inne całkowicie zamknęły granice, uniemożliwiając wjazd i wyjazd wszystkim osobom, w tym własnym obywatelom. Powszechne nałożenie ograniczeń przemieszczania się przez rządy zostało uzupełnione przez wdrożenie dodatkowych środków specjalnych w ramach pakietów uprawnień nadzwyczajnych, w tym okres samokwarantanny, noszenie maseczek w przestrzeni publicznej czy ograniczenie ruchu wewnętrznego (Ponta, 2020; Byaruhanga, 2020, s. 97).

Zamknięcie granic i brak mobilności doprowadziły do wybuchu nowego rodzaju światowego kryzysu migracyjnego – kryzysu, który znamionuje brak ruchu, będący zaprzeczeniem samej natury migracji. Bezruch ów wywołał dalekosiężne skutki. Stworzył zagrożenie nie tylko dla dobrostanu migrantów¹, ale także dla krajów ich pochodzenia,

¹ Termin „migrant” obejmuje pracowników migrujących i członków ich rodzin, studentów, wysiedleńców, uchodźców i osoby ubiegające się o azyl, niezależnie od ich statusu (IOM 2020b).

krajów tranzytowych, jak i sektorów gospodarek krajów docelowych uzależnionych od migrującej siły roboczej (Yayboke, 2020).

Zaostrzenie krajowych reżimów imigracyjnych i ich skutki

W miarę zmniejszania się możliwości przemieszczania się ponad granicami prawie wszystkie kraje zareagowały dodatkowo na rozprzestrzenianie się COVID-19 zaostrzeniem reżimów imigracyjnych (IOM, 2021). Przybywający migranci byli odsyłani do krajów pochodzenia lub poddawani kwarantannie na granicach i zmuszani do pozostawania w nieformalnych, przeludnionych i słabo obsługiwanych miejscach tranzytowych, gdzie byli narażeni na zagrożenia dla ich zdrowia, godności i przetrwania. Większość krajów zawiesiła przesłuchania, wstrzymała możliwość składania wniosków o ochronę międzynarodową i programy przesiedleń mimo ograniczonych inicjatyw w zakresie relokacji osób małoletnich pozostających bez opieki (Amnesty International, 2020; Yayboke, 2020).

Warunki życia i pracy migrantów, przebywanie w zatłoczonych schroniskach, ośrodkach zatrzymań, domach opieki, obozach czy pokojach hotelowych, które nie pozwalały na zachowanie dystansu społecznego, zwiększyły ryzyko zarażenia się i uniemożliwiły ochronę przed infekcją. Sytuację tę ilustrują dane z kwietnia 2020 roku dotyczące Singapuru i Arabii Saudyjskiej, gdzie odpowiednio około 40 i 50 procent przypadków COVID-19 w tych krajach stwierdzono u pracowników zagranicznych o niskich kwalifikacjach (Chamie, 2020, s. 236). Status społeczno-ekonomiczny migrantów wpłynął również negatywnie na ich zdolność do podejmowania środków zapobiegawczych przeciwko COVID-19 i otrzymywania opieki medycznej w przypadku zakażenia. Wynikało to z braku lub nieodpowiedniego ubezpieczenia zdrowotnego i niewystarczających środków finansowych (Guadagno, 2020, s. 5).

Samo zamknięcie się gospodarcze krajów wywołało poważne skutki ekonomiczne dla migracji. Wywarło destrukcyjny wpływ na pracowników migrujących, ich rodziny i społeczności, a także kraje pochodzenia. Na całym świecie blokady i zamknięcie granic spowodowały powrót migrantów, którzy stracili wsparcie i kontakty, możliwości zatrudnienia, a ostatecznie możliwość godnego życia w miejscach docelowych. Problemy gospodarcze i utrata pracy przez migrantów w największych gospodarkach świata przełożyły się na najostrejszy w najnowszej historii spadek przekazów pieniężnych przez migrantów. Szacuje się, że około 800 milionów ludzi jest uzależnionych od przekazów pieniężnych w odniesieniu do całości lub części swoich dochodów (World Bank, 2020). Gwałtowny spadek ich poziomu zagroził dobrobytowi gospodarstw domowych i przyczynił się do wzrostu poziomu ubóstwa w wielu krajach rozwijających się (Południa). W 30 krajach, w których przekazy pieniężne stanowią 10 lub więcej procent produktu krajowego brutto, spadł poziom bezpieczeństwa ludzi, co może być bardziej kosztowne z punktu widzenia życia ludzkiego niż skutki samego wirusa i wpłynąć na perspektywy rozwoju całych społeczeństw. Trzeba jednak zaznaczyć, że według prognoz Banku Światowego na skutek przewidywanego globalnego wzrostu gospodarczego w 2021 i 2022 roku

przepływy przekazów pieniężnych do krajów o niskich i średnich dochodach wzrosną o około 2,5%, do ponad 560 mld USD (World Bank, 2021).

W niektórych regionach świata szybkie wydalenia i powroty migrantów obciążały i przytłoczyły kraje pochodzenia, a radykalne decyzje antyimigracyjne przełożyły się na wzrost różnego rodzaju zagrożeń. Przykładowo Stany Zjednoczone, które miały największą ze wszystkich państw liczbę przypadków koronawirusa, przeprowadziły deportacje tysięcy imigrantów, wielu zarażonych COVID-19, do krajów nieprzygotowanych do radzenia sobie z pandemią i nagłym przybyciem czasem bardzo licznych grup. Pod koniec kwietnia 2020 roku rząd Gwatemali poinformował, że prawie jedna piąta przypadków koronawirusa w tym kraju była powiązana z osobami deportowanymi ze Stanów Zjednoczonych (Chamie, 2020, s. 236).

Z kolei odmowa udzielenia zgody przez kraje południowej Europy na przyznanie bezpiecznych przystani w portach do ratowania statków oraz kwarantanny nałożone zarówno na migrantów uratowanych na morzu, jak i na załogi statków ratowniczych dodatkowo utrudniły misje ratownicze w środkowej części Morza Śródziemnego, potęgując ryzyko, na jakie narażeni są migranci podczas podróży przez i tak już najbardziej niebezpieczny szlak migracyjny na świecie (Guadagno, 2020, s. 9).

W rezultacie zaostrzenie reżimów migracyjnych mogło nieść za sobą daleko idące konsekwencje. Długotrwałe zamknięcie granic mogło popchnąć większą liczbę osób w kierunku nieformalnych, bardziej ryzykownych kanałów migracji (Yayboke, 2020), a przedłużające się zagrożenie dla trwałości i stabilności warunków życia migrantów w krajach przyjmujących stworzyć systemowe ryzyko w wielu krajach na świecie (Guadagno, 2020, s. 13).

Sekurytyzacja² migracji

W maju 2020 roku agenda Organizacji Narodów Zjednoczonych UN Network on Migration i organizacja pozarządowa Human Rights Watch wezwały wszystkie rządy do zawieszenia deportacji i przymusowych transferów między obiektami dla migrantów podczas pandemii. Zwróciły uwagę, że deportacje stwarzają poważne zagrożenie dla zdrowia wszystkich osób zaangażowanych w proces migracji, w tym migrantów, urzędników publicznych, pracowników służby zdrowia i pracowników socjalnych (Chamie, 2020, s. 236). Ogólnie rzecz biorąc, rządowe ograniczenia swobody ruchu zostały wprowadzone również pomimo zaleceń WHO, aby nie nakładać ograniczeń w podróżowaniu,

² Sekurytyzacja – pojęcie rozpropagowane przez przedstawicieli tzw. szkoły kopenhaskiej Barry'ego Buzana i Ole Weavera. Oznacza stosowanie przez rządy państw nadzwyczajnych środków w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa narodowego i zarazem transformację – na skutek używanej retoryki – zwykłych kwestii politycznych w wymagające podjęcia pilnych działań kwestie „bezpieczeństwa” (Buzan i in., 1998, s. 25-29).

zgodnie z Międzynarodowymi Przepisami Zdrowotnymi (IHR)³ uzgodnionymi przez państwa członkowskie WHO, a wyłącznie w bardzo ograniczonych okolicznościach (Ferhani i Rushton, 2020, s. 10).

W związku z tym pojawiają się refleksje dotyczące adekwatności i proporcjonalności użytych przez państwa skrajnych środków ograniczających swobodę przemieszczania się w stosunku do potrzeb wynikających z obecności COVID-19. Środki te powinny sprowadzać się do tych niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa narodowego, porządku publicznego, zdrowia publicznego, moralności lub praw i wolności innych osób w sytuacjach nadzwyczajnych (Ponta, 2020).

Zdaniem niektórych badaczy środki nadzwyczajne stanowią element postępującej w ostatnich latach sekurytyzacji migracji, będącej jednym z ważnych elementów szerszego „zwrotu autorytarnego” kluczowych demokracji (McAuliffe, 2020, s. 2). W tymczasowym zawieszeniu migracji przez rząd Stanów Zjednoczonych czy wykorzystaniu uprawnień przez władze australijskiego stanu Wiktoria, na które nigdy wcześniej się nie powoływano, do ogłoszenia „stanu wyjątkowego” (zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym i dobrobycie z 2008 roku), dostrzegają oni oznaki działań, w których to „migracja” a nie podróże i przemieszczanie się ludzi jest włączana do zestawu odpowiedzi politycznych na COVID-19. I zwracają uwagę na fakt, że kryzys zdrowotny stał się najnowszym pretekstem do zaostrzenia polityki migracyjnej i zarazem nowym aspektem polityki ograniczającej procesy migracyjne z uwagi na priorytetowe traktowanie bezpieczeństwa narodowego (Reidy, 2020).

Niezależnie od wagi globalnego kryzysu zdrowotnego i szerszych procesów sekurytyzacji należy zauważyć, że w praktyce natychmiastowe, doraźne, radykalne i powszechne reakcje państw stanowiły pogwałcenie najważniejszych aspektów międzynarodowych przepisów dotyczących praw człowieka, takich jak zasada *non-refoulement*⁴ czy prawo do powrotu do własnego kraju (Amnesty International, 2020).

Systemowe możliwości działania na rzecz migrantów

Społeczność międzynarodowa ma ograniczony wachlarz narzędzi do radzenia sobie ze skutkami migracji w wyniku kryzysu, takiego jak pandemia o charakterze i zasięgu COVID-19. Większość porozumień dotyczących międzynarodowego przepływu ludzi zawieranych od zakończenia II wojny światowej ma na celu wsparcie osób indywidualnych i państw w radzeniu sobie z konsekwencjami migracji przymusowej lub dobrowolnej. Ale

³ The International Health Regulations (IHR), 1969 r., 2005 r.

⁴ Zasada *non-refoulement* to jeden z najważniejszych standardów postępowania z migrantami, zapisany w art. 33 konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z 28 lipca 1951 r. Jest normą zwyczajową o powszechnym charakterze, której istotą jest zakaz zwracania osób objętych ochroną międzynarodową lub poszukujących takiej ochrony do krajów, w których groziłoby im niebezpieczeństwo prześladowania, Konwencja genewska dotycząca statusu uchodźców z 28 lipca 1951 r. (Dz.U. z 1991 r., Nr 119, poz. 515).

ten nowy rodzaj kryzysu migracyjnego – charakteryzujący się brakiem ruchu – znajduje się w dużej mierze poza ich zakresem (Newland, 2020, s. 1).

Jednak ostatni z dokumentów opracowanych na rzecz wzmocnienia globalnego systemu zarządzania migracją daje podstawy do zmiany tego stanu rzeczy i wkroczenia w nową erę międzynarodowej współpracy w zakresie ruchów transgranicznych. W grudniu 2018 roku zdecydowana większość państw członkowskich ONZ przyjęła szeroki zestaw zasad i zobowiązań dotyczących zarządzania migracją międzynarodową, podpisując rezolucję Zgromadzenia Ogólnego pt. „Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration”, czyli globalne porozumienie na rzecz bezpiecznej, uporządkowanej i regularnej migracji⁵. Te dobrowolne zobowiązania państw do współpracy w zakresie migracji, pakt składający się z 23 celów, w pełni respektując suwerenność narodową, po raz pierwszy stanowią wynegocjowane ramy tej współpracy w wielu szczegółowych obszarach. Objęły one interesy krajów pochodzenia, przeznaczenia i krajów tranzytowych, a także migrantów i społeczności dotkniętych migracją (Global Compact, 2018).

Wytyczne „Global Compact” nabrały jeszcze większego znaczenia i pilności w świetle pandemii. Obejmują one kwestie zmniejszenia podatności na zagrożenia podczas cyklu migracyjnego, wzmocnienia usług konsularnych i stosowania zatrzymań tylko w ostateczności. Obejmują również zobowiązania, które mogą pomóc w ponownym uruchomieniu migracji międzynarodowej po ustaniu pandemii, w szczególności te, które wymagają zintegrowanego, bezpiecznego i skoordynowanego zarządzania granicami. Zakładają rozwiązania polegające m.in. na uproszczonych procedurach wjazdu i przetwarzaniu wniosków wizowych, na przyznaniu tożsamości prawnej i odpowiedniej dokumentacji dla wszystkich migrantów, na jasnych, przewidywalnych procedurach kontroli i oceny, mających na celu skierowanie migrantów do odpowiednich kanałów ewentualnego przyjęcia i pobytu, a także przyspieszone uznawanie zagranicznego wykształcenia i kwalifikacji, dialog z przedstawicielami (nieregularnych) migrantów czy zachęty ekonomiczne motywujące do wykonywania określonych zawodów (Global Compact, 2018).

Jednym z najważniejszych postanowień w warunkach COVID-19 wydaje się cel 15, w którym państwa zobowiązały się do zapewnienia migrantom dostępu do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, niezależnie od ich statusu. Kluczowe jest tutaj zwłaszcza wymienione w ramach tego celu „działanie e” wskazujące na:

(...) uwzględnienie potrzeb zdrowotnych migrantów w krajowych i lokalnych politykach i planach opieki zdrowotnej, na przykład poprzez wzmocnienie zdolności świadczenia usług, zapewnienie przystępności cenowej i niedyskryminującego dostępu, zmniejszanie barier komunikacyjnych oraz szkolenie pracowników służby zdrowia w zakresie kulturowej wrażliwości w świadczeniu usług (Global Compact, 2018, s. 24).

Migranci pozostający bez dostępu do diagnostyki, badań, leczenia i szczepień bądź kierujący się przekonaniem i obawami, że dostęp do opieki zdrowotnej może narazić

⁵ Paktu nie podpisało pięć państw, tj. USA, Izrael, Polska, Węgry i Czechy.

ich na zatrzymanie, aresztowanie lub deportację – stanowią słabe ogniwo w łańcuchu środków mających na celu powstrzymanie wirusa i przywrócenie zdrowia publicznego.

Wnioski na przyszłość

Ograniczenia w podróżowaniu spowodowane pandemią koronawirusa nie zatrzymały mobilności ludzi uciekających przed konfliktem, przemocą i ubóstwem. Jak to miało miejsce w całej historii, kiedy ludzie stają w obliczu konfliktów, klęsk żywiołowych i biedy, przenoszą się w nadziei na znalezienie bezpieczeństwa, środków do życia i nowych możliwości (Chamie, 2020, s. 237). Na wspomnianym obszarze zachodniej i środkowej części Morza Śródziemnego przymęt migrantów trwa bezustannie. Z powodu trudnych warunków życia w wielu krajach wysyłających migrantów, które uległy pogorszeniu przez pandemię koronawirusa, liczba migrantów międzynarodowych, czyli uchodźców, osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i nielegalnych migrantów, która wynosi obecnie prawie 272 miliony osób⁶ w najbliższej przyszłości prawdopodobnie wzrośnie (IOM, 2020b).

W wyniku pandemii zarządzanie migracją międzynarodową – jak można przypuszczać – ulegnie zmianie w sposób porównywalny do zmian, które nastąpiły po 2001 roku. Atak terrorystyczny z 11 września stanowił punkt zwrotny, stawiając kwestie bezpieczeństwa na czele kształtowania polityki migracyjnej (Newland, 2020, s. 3). Natomiast COVID-19 na plan pierwszy w zarządzaniu migracją wysuwa zagrożenie zdrowotne, aczkolwiek jego zasięg może być jeszcze większy poprzez pośredni wpływ na poziom aktywności gospodarczej i popyt na migrującą siłę roboczą.

Postrzeganie migrantów jako osób, które przyczyniają się do rozprzestrzeniania wirusa wpłynęło na jednostronne decyzje wielu krajów o wprowadzeniu bardziej surowych przepisów imigracyjnych i dalszej marginalizacji migrantów (w rzadkich sytuacjach odbywało się to na poziomie regionalnym, jak w przypadku Unii Europejskiej). Pandemia koronawirusa zmieniła bezpośredni kontekst migracji, nie zmieniła jednak faktu, że migranci zajmują ważne miejsce w ekonomicznej, społecznej i kulturowej tkance zglobalizowanego świata. Korzyści ekonomiczne z migracji międzynarodowej odnoszą zarówno ubogie kraje pochodzenia, jak i powiązane z nimi kraje docelowe o wysokim dochodzie. Kierując się jednostkowymi interesami, nie wzięły pod uwagę ekonomicznego aspektu ruchów migracyjnych w kontekście postpandemicznego ożywienia gospodarczego w skali globalnej (Newland, 2020, s. 12-16).

Wnioski wyciągnięte z przeszłych kryzysów i obecnych doświadczeń pokazują, że środki reagowania kryzysowego nie obejmują skutecznie migrantów, jeśli aktywnie nie zajmują się podstawowymi warunkami narażenia związanymi ze statusem migracyjnym i polityką imigracyjną, sytuacją społeczno-ekonomiczną migrantów i ksenofobią (Majidi

⁶ Szacuje się, że prawie dwie trzecie międzynarodowych migrantów to migranci zarobkowi, co stanowi 3,5% światowej populacji.

i Nozarian, 2019, s. 33; IOM, 2020c). W kontekście pandemii COVID-19 oznacza to potrzebę połączenia przepisów dotyczących zminimalizowania transmisji i rozszerzenia opieki zdrowotnej z integrującymi systemami opieki społecznej, komunikacją międzykulturową i, co najważniejsze, reformą reżimów imigracyjnych. Wykluczenie migrantów z działań uświadamiających i prewencyjnych dotyczących COVID-19, badań przesiewowych i testów oraz odpowiedniego leczenia i obserwacji podważa skuteczność odpowiednich działań w zakresie zdrowia publicznego. Brak zrozumienia tej kwestii stwarza zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa społeczeństw na całym świecie (Guadagno, 2020, s. 5).

Globalne porozumienie w sprawie migracji przemawia za bardziej solidną i wszechstronną współpracą międzynarodową w zakresie migracji i zapewnia państwom bogate instrumentarium do działań służących osiągnięciu przyjętych założeń i zasad. Współpraca międzynarodowa zgodna z założeniami przewidzianymi w „Global Compact for Migration” może nakreślić drogę do ponownego otwarcia możliwości bezpiecznej migracji międzynarodowej oraz przywrócenia globalnych korzyści płynących z migracji zarówno dla krajów pochodzenia, jak i krajów przyjmujących.

Takie podejście będzie jeszcze ważniejsze, gdy ostra faza kryzysu dobiegnie końca, a kraje wejdą w fazę ożywienia. Znalazienie długoterminowych rozwiązań problemu marginalizacji społecznej, gospodarczej i politycznej migrantów będzie miało kluczowe znaczenie dla społeczeństw i społeczności, aby wykorzystać wszystkie dostępne możliwości powrotu do zdrowia i uniknąć ponownego stworzenia warunków ryzyka, które przekształciły COVID-19 w pandemię (Guadagno, 2020, s. 13). Bardziej niż być może jakikolwiek kryzys w przeszłości COVID-19 wyraźnie wskazuje na potrzebę włączenia migrantów do zarządzania kryzysowego. A samą mobilność międzynarodową warto postrzegać nie tylko jako ofiarę pandemii, ale również jako jeden z podstawowych elementów odbudowy pokryzysowej.

BIBLIOGRAFIA

- Amnesty International (2020). *Public statement. Refugees and migrants forgotten in COVID-19 crisis response*. 14.05. ACT30/2319/2020.
- Buzan, B., Waever, O. i de Wilde, J. (1998). *Security. A new framework for analysis*. Boulder, CO & London: Lynne Rienner Publishers.
- Byaruhanga, R. (2020). The impact of COVID-19 on securitisation of migration and mobility in the United States. *European Journal of Social Sciences Studies*, 5(6), 95-109 DOI: 10.46827/ejsss.v5i6.939
- Chamie, J. (2020). International migration amid a world in crisis. *Journal on Migration and Human Security*, 8(3), 230-245.
- Ferhani, A. i Rushton S. (2020). The international health regulations, COVID-19, and bordering practices: Who gets in, what gets out, and who gets rescued? *Contemporary Security Policy*, 41(3), 458-477. <https://doi.org/10.1080/13523260.2020.1771955>
- Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (2018). Resolution A/RES/73/195. General Assembly of the United Nations. 19 December 2018. https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/73/195

- Guadagno, L. (2020). *Migrants and the COVID-19 pandemic: An initial analysis*. Geneva: International Organization for Migration.
- International Organization for Migration (IOM) (2020a). Global Mobility Restriction Overview. 23 July 2020. <https://migration.iom.int/system/tdf/reports/DTM-Covid19%20Global%20Overview%20Output%2023.07.2020%20Final.pdf?file=1&type=node&id=9271>
- International Organization for Migration (IOM) (2020b). World Migration Report 2020. IOM Online Bookstore. https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020_en_ch_2.pdf
- International Organization for Migration (IOM) (2020c). COVID19 Analytical Snapshot #33: Combating xenophobia and racism. Geneva. www.iom.int/migration-research/covid-19-analytical-snapshot
- International Organization for Migration (IOM) (2021). COVID-19 and the State of Global Mobility in 2020. Migration Policy Institute. Benton M. et al. April 2021. <https://publications.iom.int/system/files/pdf/covid-19-and-the-state-of-global.pdf>
- McAuliffe, M. (2020). An initial analysis of COVID-19 impacts through the prism of securitization. Migration Research Series. No. 64. Geneva: International Organization for Migration (IOM).
- Majidi, N. i Nozarian, N. (2019). Measuring sustainable reintegration. *Migration Policy Practice*, 9(1), 30-39.
- Newland, K. (2020). *Will international migration governance survive the COVID-19 pandemic?* Washington, DC: Migration Policy Institute (MPI).
- Ponta, A. (2020). Human rights law in the time of the coronavirus. *ASIL Insights*, 24(5). www.asil.org/insights/volume/24/issue/5/human-rights-law-time-coronavirus
- Reidy, E. (2020). *The COVID-19 excuse? How migration policies are hardening around the globe*. The New Humanitarian. 17 April. www.thenewhumanitarian.org/analysis/2020/04/17/coronavirus-global-migration-policies-exploited
- Yayboke, E. (2020). *Five ways COVID-19 is changing global migration*. Centre for Strategic & International Studies. <https://www.csis.org/analysis/five-ways-covid-19-changing-global-migration>
- World Bank (2020). World Bank Predicts Sharpest Decline of Remittances in Recent History Press Release. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/04/22/world-bank-predicts-sharpest-decline-of-remittances-in-recent-history>.
- World Bank (2021). Defying Predictions, Remittance Flows Remain Strong During COVID-19 Crisis. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2021/05/12/defying-predictions-remittance-flows-remain-strong-during-covid-19-crisis>
- World Health Organization (WHO) (2020). WHO Director-General's statement on IHR Emergency Committee on Novel Coronavirus. [www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-statement-on-ihf-emergency-committee-on-novelcoronavirus-\(2019-ncov\)](http://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-statement-on-ihf-emergency-committee-on-novelcoronavirus-(2019-ncov))

Copyright and License

This article is published under the terms of the Creative Commons Attribution – NoDerivs (CC BY- ND 4.0) License <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>